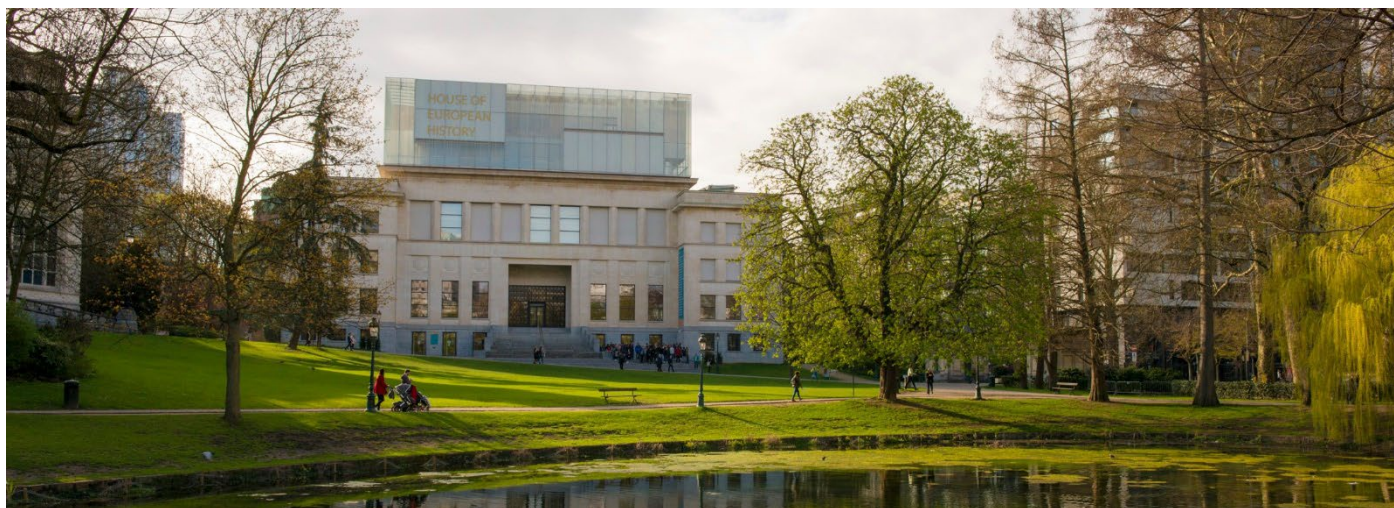

EIROPAS VĒSTURES NAMS — FAKTI UN SKAITĻI

Saturs: Eiropas vēsture, galvenokārt 19. un 20. gadsimta notikumi, jo īpaši uzsverot Eiropas integrāciju, kā arī atskatoties uz vēstures notikumiem un padziļināti pievēršoties konkrētiem procesiem un notikumiem iepriekšējos gadsimtos.

Atklāšana apmeklētājiem: 2017. gada 6. maijā

Vēsturiskā pieeja: Eiropas vēstures nama mērķis ir sniegt pārskatu par Eiropas vēsturi pāri valstu robežām, ņemot vērā šīs vēstures daudzveidību un dažādās interpretācijas un uztveri. Nams ir izveidots, lai veicinātu izpratni par Eiropas vēsturi, aplūkojot ar vēsturi saistītos jautājumus plašākā globālā kontekstā, un rosināt debates par Eiropu un Eiropas integrācijas procesu. Pastāvīgā ekspozīcija ir veltīta galvenokārt 19. un 20. gadsimta Eiropas vēsturei un Eiropas integrācijas vēsturei, kas apskatīta plašā vēsturiskā perspektīvā, apvienojot Eiropas iedzīvotāju kontrastējošo un kopējo vēstures pieredzi.

Mērķi: Eiropas vēstures nama mērķis ir kļūt par vadošo muzeju, kurā atspoguļoti starptautiskie notikumi, kas veidojuši un ietekmējuši mūsu kontinentu. Tas piedāvā vēstures izklāstu no Eiropas skatupunkta, saistot un salīdzinot kopīgo pieredzi un tās daudzveidīgās interpretācijas. Tā mērķis ir visā Eiropā rosināt izziņas procesu, kuram pamatā esošais skatījums sniegtos pāri valstu robežām.

Atrašanās vieta: Briselē, Īstmena ēkā, kas atrodas Eiropas Savienības iestāžu kvartālā esošajā Leopolda parkā. Ēku pārveidoja un paplašināja starptautisks konsorcijs *Atelier d'architecture Chaix &*

Morel & associés (Francija), *JSWD Architekten* (Vācija) un *TPF* (Beļģija). Pastāvīgās ekspozīcijas dizainu veidoja uzņēmums *Acciona Producciones y Diseño* (Spānija), un to izstrādāja uzņēmums *Meyvaert Glass Engineering* (Beļģija).

Valodas: pastāvīgā ekspozīcija ir pieejama 24 valodās, bet pārējais apmeklētājiem piedāvāto iespēju klāsts — vismaz 4 valodās.

Darba laiks un apmeklējumi: atvērts katru dienu no plkst. 10.00 līdz 18.00, izņemot pirmdienās, kad darba laiks ir no plkst. 13.00 līdz 18.00. Apmeklējums ir bez maksas. Slēgts 1. janvārī, 1. maijā, 1. novembrī, 24., 25. un 31. decembrī.

Apmeklētāju ērtībām: restorāns, veikals, auditorija un mācību telpas.

Piedāvājums: pastāvīgā ekspozīcija, kurā izstādīti priekšmeti no aptuveni 200 muzejiem un kolekcijām visā Eiropā un ārpus tās; īslaicīgās izstādes; izglītojošas programmas; pasākumi vietējiem iedzīvotājiem un tūristiem; publikācijas un plašs tiešsaistes materiālu klāsts.

Mērķgrupas: visi, kam interesē Eiropa un tās vēsture; īpašas priekšzināšanas nav nepieciešamas. Konkrētām mērķgrupām, piemēram, jauniešiem, ģimenēm un skolām ir izstrādāti īpaši piedāvājumi.

Izstāžu zāļu platība: pastāvīgajai ekspozīcijai — 4000 kv.m.; īslaicīgajām izstādēm — 500 kv.m.

Pastāvīgā ekspozīcija: tā hronoloģiskā secībā un tematiski atspoguļo Eiropas politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras vēsturi. Tā galvenokārt ir veltīta 19. un 20. gadsimta Eiropas vēsturei, taču ar ieskatu arī iepriekšējo gadsimtu vēstures procesos un notikumos, kuriem bija būtiska nozīme kontinenta attīstībā. Īpašs uzsvars ir likts uz Eiropas integrācijas vēsturi.

Īslaicīgās izstādes: Eiropas vēstures nama programmā ir paredzēta arī ikgadējas īslaicīgas izstādes, kas piedāvā iespēju paplašināti vai padziļināti aplūkot kādu no pastāvīgajā ekspozīcijā iekļautajām tēmām. Šādas izstādes ir iespējams iekārtot citādi vai inovatīvi, un tajās var iekļaut bagātīgāku informāciju dažādām auditorijām saistošā veidā. Tāpat kā pastāvīgajā ekspozīcijā, arī šajās izstādēs tiek izmantota transnacionāla un starpnozaru pieeja.

Apmeklētāju pieredze: apmeklētājiem ir iespēja izzināt Eiropas vēsturi sev piemērotā ritmā un līmenī un pakavēties pie kādas viņus īpaši interesējošas tēmas ilgāk, lai to izpētītu padziļināti. Izstādes veidošanā ir izmantoti dažādi moderni muzeoloģijas līdzekļi un paņēmieni, piemēram, satura pakāpeniska atspoguļošana, kas ļauj apmeklētājiem atšķirīgā ritmā iepazīties ar dažāda līmeņa izstādes saturu. Apmeklētāju pieredzi papildina mainīgās noskaņas un dažādas tipoloģijas telpas ar atšķirīgu eksponātu skaitu tajās un interaktīviem risinājumiem. Īpaši vizuālie elementi palīdz apmeklētājiem saprast, kuras tēmas ir savstarpēji saistītas.

Izmaksas: projekta attīstīšanas izmaksas bija aptuveni 55,4 miljoni EUR. Izmaksās ir iekļauta ēkas pārveide, paplašināšana un renovācija, kā arī pastāvīgās ekspozīcijas un pirmās īslaicīgās izstādes izveide un iekārtošana, ieskaitot muzeja kolekcijas veidošanas uzsākšanu.

Darbinieki: ekspozīcijas saturu veidoja daudznozaru Akadēmiskā projekta darba grupa, kuras sastāvā bija vēsturnieki, muzeologi, izglītības nozares darbinieki un administratori no 18 dažādām dalībvalstīm. Daudznozaru darba grupa pārraudzīja visus celtniecības un attīstības darbus arhitektūras un infrastruktūras jomā.

Finansējums: ar attīstību saistītās izmaksas sedza Eiropas Parlaments.

Pārvaldības struktūras: projektu uzrauga un ar to saistītus ieteikumus sniedz attiecīgi Pilnvaroto padome un Akadēmiskā komiteja.

Pilnvaroto padome: veic uzraudzības darbu un pieņem lēmumus par būtiskiem ar projektu saistītiem jautājumiem. Pilnvaroto padomi vada bijušais Eiropas Parlamenta priekšsēdētājs Dr. Hanss-Gerts Peterings.

Akadēmiskā komiteja: tās darbu vada vēstures profesors Dr. Olivers Rātkolbs, un tās sastāvā ir augstskolu pasniedzēji un starptautiski atzītu muzeju speciālisti. Tā sniedz ieteikumus Eiropas vēstures nama Akadēmiskā projekta darba grupai par visiem jautājumiem, kas saistīti ar vēsturi un muzejiem.

Jautājumi un atbildes par projektu

Kāpēc ir vajadzīgs Eiropas vēstures nams?

Desmitiem gadu ilgajam procesam, kura rezultātā tika izveidota Eiropas Savienība, ir bijusi liela ietekme uz veidu, kādā Eiropas valstis organizē un pārvalda savu dzīvi, bet līdz šim nebija izveidots neviens muzejs, kas šo procesu aplūkotu plašākā vēsturiskā kontekstā, apvienojot un pretnostatot dažādu Eiropas valstu un tautu kontrastējošo pieredzi.

Cilvēku paaudze, kura piedzīvojusi 20. gadsimta traģēdijas un vēlāk sāka veidot Eiropas Kopienas, lēnām izzūd. Tādēļ ir pienācis īstais brīdis, lai plašāku sabiedrību izsmeļoši informētu par Eiropas integrācijas procesu. Turklāt ir jāskaidro svarīgākie vēstures notikumi, to virzītājspēki un mērķi, lai nākamās paaudzes varētu saprast, kā un kāpēc mūsdienu Savienība izveidojās tieši tāda un tieši tad. Krīzes laikā ir īpaši svarīgi pilnveidot un padziļināt apziņu par kultūras mantojumu, kā arī atcerēties, ka miermīlīgu sadarbību nevar uzskatīt par pašsaprotamu.

Tāpēc Eiropas Parlaments ir izveidojis Eiropas vēstures namu, kas apmeklētājiem dos iespēju uzzināt par vēstures procesiem un pārdomāt to ietekmi uz mūsdienām. Parlaments uzskata, ka šis muzejs var būt debašu vieta un sekmēt izpratni par mūsdienu situācijām, raugoties uz tām no vēsturiskā skatupunkta un ņemot vērā vēstures pieredzi.

Kāds ir Eiropas vēstures nama pamatuzdevums?

Eiropas vēstures nams ir izziņas, pārdomu un diskusiju forums visu paaudžu auditorijai ar visatšķirīgāko zināšanu loku. Tā galvenais uzdevums ir pilnveidot izpratni par Eiropas vēsturi, iedziļinoties tās sarežģītajos aspektos, rosināt viedokļu apmaiņu un ļaut kritiski paraudzīties uz pieņēmumiem.

Eiropas vēsture šeit ir parādīta tā, lai apmeklētājiem liktu apzināties, ka skatupunktu un interpretāciju var būt ļoti daudz. Muzejs glabā atmiņas, kas vieno, un arī atmiņas, kas šķir. Tajā ir apkopota un parādīta Eiropas integrācijas un tās pirmsākumu vēsture. Eiropas vēstures nams ir zinātniski neatkarīgs Eiropas Parlamenta projekts, kas veidots kā daļa no Eiropas Parlamenta piedāvājuma apmeklētājiem.

Muzeja starptautiskā kolekcija, izstādes un programmas piedāvā iespēju gūt iepriekš neapjaustu un iedvesmojošu pieredzi. Strādājot ar sabiedrību un sadarbojoties ar partneriem, mēs vēlamies stiprināt Eiropas dimensiju diskusijās par vēsturi, vēstures atspoguļošanā un izzināšanā. Eiropas vēstures nams ir vieta, kur tikties un apmainīties viedokļiem. Šeit aplūkojamā daudzpusīgā vēstures interpretācija veido tiltu starp pagātni un mūsdienu Eiropai aktuāliem jautājumiem.

Kādi ir šī projekta principi?

No paša sākuma projektu virzīja vēlme atvērtā un iedvesmojošā veidā veicināt zināšanas par Eiropas vēsturi un izpratni par vēsturiskās pieredzes daudzveidību Eiropā. Svarīgākie priekšnoteikumi bija projekta grupas zinātniskā neatkarība un starptautisks sastāvs, un īpaši šim projektam tika pieaicināti vēsturnieki un muzeju speciālisti no visas Eiropas. Šo vēsturnieku un speciālistu darbs bija saistīts ar izstāžu satura sagatavošanu, nodrošinot, ka tiek līdzvērtīgi pārstāvēta Eiropas vēstures un tās interpretācijas daudzveidība.

Augsta līmeņa konsultatīvā padome (Akadēmiskā komiteja), kuras sastāvā ir atzīti vēsturnieki un muzeologi, nodrošina izstāžu satura zinātnisko precizitāti un kvalitāti.

Kur atrodas muzejs?

Eiropas vēstures nams atrodas Īstmena ēkā Leopolda parkā netālu no Eiropas Savienības iestādēm. Īstmena ēka tika uzcelta 1935. gadā kā zobārstniecības klīnika trūcīgiem bērniem, un celtniecības darbus finansēja no līdzekļiem, kurus ziedoja *Kodak* fotoaparāta izgudrotājs Džordžs Īstmens. Lai pārveidotu šo ēku par izstādēm piemērotu vietu, tika sarīkots arhitektūras konkurss, kurā uzvarēja arhitektu apvienība, ko veido *Chaix & Morel & associés* no Francijas, *JSWD Architekten* no Vācijas un *TPF* no Beļģijas. Arhitektu grupas plānos ietilpa atjaunot fasādi, saglabājot ēkas vēsturisko estētiku, kā arī izveidot mūsdienīgu ēkas paplašinājumu tās pagalmā un uz jumta.

Kā tika izstrādāts projekts?

Ideju par Eiropas vēstures nama izveidi savā 2007. gada inaugurācijas runā izvirzīja toreizējais Eiropas Parlamenta priekšsēdētājs Dr. Hanss-Gerts Peterings. Nākamajā gadā komiteja, kuras sastāvā bija atzīti

vēsturnieki un muzeju speciālisti no dažādām Eiropas valstīm, izstrādāja pirmo projekta koncepciju "Eiropas vēstures nama konceptuālais pamats", plānojot Eiropas vēstures namu veidot par modernu izstāžu, dokumentācijas un informācijas centru, kurā tiktu atspoguļotas jaunākās muzeoloģijas zinātnes atziņas.

No 2011. gada janvāra sāka pieaicināt speciālistus darbam Akadēmiskajā projekta darba grupā. Šī grupa, kuras sastāvā bija speciālisti no daudzām Eiropas valstīm, pakāpeniski definēja jaunā muzeja redzējumu, noteica tā uzdevumus, sagatavoja pastāvīgās ekspozīcijas vēstījumu un nodarbojās ar dažādiem citiem jautājumiem, piemēram, izstrādāja apmeklētāju uzņemšanas politiku un pagaidu izstāžu un kolekcijas veidošanas politiku. Šajā darbā projekta grupai ar ieteikumiem palīdzēja Akadēmiskā komiteja, kas arī apstiprināja šī darba rezultātu. Visus nozīmīgākos lēmumus apstiprināja Parlamenta Prezidijs (EP priekšsēdētājs un 14 priekšsēdētāja vietnieki).

Kāds ir muzeja vēstījums?

Pastāvīgā ekspozīcija pievēršas svarīgākajiem aspektiem un procesiem, kas vēstures gaitā ir veidojuši mūsdienu Eiropu, un uzsvars ir likts uz daudzveidību, kas raksturīga ar šiem notikumiem saistītajai pieredzei, zināšanām un interpretācijai.

Tā neatspoguļo katras atsevišķas Eiropas valsts vai reģiona vēsturi, bet gan pievēršas Eiropas fenomenam. Akadēmiskā projekta darba grupa izvēlējās trīs kritērijus: notikumiem vai idejām ir cieša saistība ar Eiropu, tie ir ietekmējuši visu kontinentu un tie ir nozīmīgi arī mūsdienās. Pamatojoties uz šiem kritērijiem, darba grupa izraudzījās sešas tēmas, kas ietver ļoti daudzus jautājumus un apakštēmas. Tomēr brīžiem pastāvīgajā ekspozīcijā piedāvātais skatījums sniedzas pāri Eiropas Savienības ārējām robežām.

Eiropas vēsture var būt sarežģīta, daudzveidīga un fragmentēta, taču tai piemīt daudz kopīgu iezīmju un to raksturo kopīga pieredze — pastāvīgās ekspozīcijas mērķis ir parādīt šos kopīgos elementus. Sākot ar seno mītu "Eiropa un vērsis" un tā mainīgajām interpretācijām, ekspozīcijā aplūkoti Eiropas mantojuma svarīgākie elementi, kuri spēcīgi ietekmējuši Eiropas attīstību un kuru sekas jūtas arī mūsdienās.

Vai Eiropas vēstures nama mērķis ir veidot Eiropas identitāti?

"Identitāte" ir visvairāk apspriestais jēdziens kultūras studiju jomā. Saistībā ar muzeju darbību par to ir daudz rakstīts un daudz spriests. Taču joprojām nav vienotas definīcijas par to, kas ir Eiropas identitāte. Jēdziens ir pārāk šaurs un pārāk statisks, lai to izmantotu par Eiropas vēstures nama pamatelementu. Ja Eiropas vēstures namam būtu jāpiedāvā jau definēts Eiropas identitātes jēdziens, debates visdrīzāk nonāktu strupceļā, nevis izvērstos par daudz balsīgu diskusiju par šo ārkārtīgi interesanto un aktuālo jautājumu. Tā vietā, lai sniegtu gatavas atbildes, Eiropas vēstures nams vēlas sekmēt sabiedrības diskusiju par Eiropas atmiņu un apziņu.

Vai Eiropas vēstures nams aizstās dalībvalstu skatījumu uz vēsturi?

Eiropas vēstures nams nav dalībvalstu vēsturisko notikumu apkopojums un necenšas aizstāt dalībvalstu skatījumu uz vēsturi. Eiropas vēstures nams ir Eiropas atmiņu krātuve, kurā apkopota daudzveidīga, kontrastējoša un pretrunīga pieredze un interpretācijas. Tā skatījums uz vēsturi ir nevis vienots, bet daudzpusīgs; nevis viendabīgs, bet daudzveidīgs; nevis apstiprinošs, bet kritisks.

No kura laika posma sākas vēstījums?

Eiropas vēstures nama pastāvīgā ekspozīcija ir jaunā muzeja galvenā daļa un pievēršas Eiropas vēsturei no 19. gadsimta līdz mūsdienām. Reizēm tā atskatās uz senāku vēsturi — senajiem laikiem un viduslaikiem, lai izskaidrotu Eiropas kultūrai un eiropiešiem raksturīgās pamatiezīmes, ļaujot apmeklētājiem labāk izprast tagadni.

Pastāvīgās ekspozīcijas vēstījums sākas ar mītu par Eiropu, atspoguļo to, kā vēstures gaitā mainās ģeogrāfiskie priekšstatī, un rosina pārdomas par to, kas varētu būt Eiropas mantojums. Ekspozīcija pievēršas 19. un 20. gadsimta Eiropas vēsturei, liekot īpašu uzsvaru uz Eiropas integrācijas vēsturi.

